

- Chương 1:

I- TRIẾT HỌC VÀ VẤN ĐỀ CƠ BẢN CỦA TRIẾT HỌC.....	9
1. Khái lược về triết học	9
a) Nguồn gốc của triết học.....	9
* Nguồn gốc nhận thức.....	9
* Nguồn gốc xã hội.....	11
b) Khái niệm triết học.....	12
c) Đối tượng của triết học trong lịch sử.....	14
d) Triết học - hạt nhân lý luận của thế giới quan.....	16
* Thế giới quan.....	16
* Hạt nhân lý luận của thế giới quan.....	17
2. Vấn đề cơ bản của triết học	18
a) Nội dung vấn đề cơ bản của triết học.....	18
b) Chủ nghĩa duy vật và chủ nghĩa duy tâm.....	19
Trường phái nhị nguyên luận.....	21
c) Thuyết có thể biết (Thuyết khả tri) và thuyết không thể biết (Thuyết bất khả tri).....	21
3. Biện chứng và siêu hình	23
a) Khái niệm biện chứng và siêu hình trong lịch sử.....	23
* Phương pháp siêu hình.....	23
* Phương pháp biện chứng.....	23
b) Các hình thức của phép biện chứng trong lịch sử.....	24
- Hình thức thứ nhất là phép biện chứng tự phát.....	24
- Hình thức thứ hai là phép biện chứng duy tâm.....	24
- Hình thức thứ ba là phép biện chứng duy vật.....	24
II- TRIẾT HỌC MÁC - LÊNIN VÀ VAI TRÒ CỦA TRIẾT HỌC MÁC - LÊNIN TRONG ĐỜI SỐNG XÃ HỘI	24
1. Sự ra đời và phát triển của triết học Mác - Lênin	24
a) Những điều kiện lịch sử của sự ra đời triết học Mác.....	24
* Điều kiện kinh tế - xã hội.....	25
Sự củng cố và phát triển của phương thức sản xuất tư bản chủ nghĩa trong điều kiện cách mạng công nghiệp.....	25
Sự xuất hiện của giai cấp vô sản trên vũ đài lịch sử với tư cách một lực lượng chính trị - xã hội độc lập là nhân tố chính trị - xã hội quan trọng cho sự ra đời triết học Mác.....	25
Thực tiễn cách mạng của giai cấp vô sản là cơ sở chủ yếu nhất cho sự ra đời triết học Mác.....	26
* Nguồn gốc lý luận và tiền đề khoa học tự nhiên.....	26
- Nguồn gốc lý luận.....	26
- Tiền đề khoa học tự nhiên.....	28
* Nhân tố chủ quan trong sự hình thành triết học Mác.....	29
b) Những thời kỳ chủ yếu trong sự hình thành và phát triển của triết học Mác.....	29
* Thời kỳ hình thành tư tưởng triết học với bước quá độ từ chủ nghĩa duy tâm và dân chủ cách mạng sang chủ nghĩa duy vật và chủ nghĩa cộng sản (1841 - 1844).....	29
* Thời kỳ đề xuất những nguyên lý triết học duy vật biện chứng và duy vật lịch sử.....	32
* Thời kỳ C. Mác và Ph. Ăngghen bổ sung và phát triển toàn diện lý luận triết học (1848 - 1895).....	34

c) Thực chất và ý nghĩa cuộc cách mạng trong triết học do C. Mác và Ph. Ăngghen thực hiện	35
* C. Mác và Ph. Ăngghen đã khắc phục tính chất trực quan, siêu hình của chủ nghĩa duy vật cũ và khắc phục tính chất duy tâm, thần bí của phép biện chứng duy tâm, sáng tạo ra một chủ nghĩa duy vật triết học hoàn bị, đó là chủ nghĩa duy vật biện chứng	35
* C. Mác và Ph. Ăngghen đã vận dụng và mở rộng quan điểm duy vật biện chứng vào nghiên cứu lịch sử xã hội, sáng tạo ra chủ nghĩa duy vật lịch sử - nội dung chủ yếu của bước ngoặt cách mạng trong triết học	36
* C. Mác và Ph. Ăngghen đã bổ sung những đặc tính mới vào triết học, sáng tạo ra một triết học chân chính khoa học - triết học duy vật biện chứng	36
d) Giai đoạn V.I. Lênin trong sự phát triển triết học Mác	38
* Hoàn cảnh lịch sử V.I. Lênin phát triển triết học Mác	38
* V.I. Lênin trở thành người kế tục trung thành và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác và triết học Mác trong thời đại mới - thời đại đế quốc chủ nghĩa và quá độ lên chủ nghĩa xã hội	39
* Thời kỳ từ năm 1924 đến nay, triết học Mác - Lênin tiếp tục được các đảng cộng sản và công nhân bổ sung, phát triển	43
2. Đối tượng và chức năng của triết học Mác - Lênin	45
a) Khái niệm triết học Mác - Lênin	45
b) Đối tượng của triết học Mác - Lênin	46
c) Chức năng của triết học Mác - Lênin	47
* Chức năng thế giới quan	47
* Chức năng phương pháp luận	48
3. Vai trò của triết học Mác - Lênin trong đời sống xã hội và trong sự nghiệp đổi mới ở Việt Nam hiện nay	48
a) Triết học Mác - Lênin là thế giới quan, phương pháp luận khoa học và cách mạng cho con người trong nhận thức và thực tiễn	48
b) Triết học Mác - Lênin là cơ sở thế giới quan, phương pháp luận khoa học và cách mạng để phân tích xu hướng phát triển của xã hội trong điều kiện cuộc cách mạng khoa học và công nghệ hiện đại phát triển mạnh mẽ	52
c) Triết học Mác - Lênin là cơ sở lý luận khoa học của công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội trên thế giới và sự nghiệp đổi mới theo định hướng xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam	53

- Chương 2:

- Chương 2:

I- VẬT CHẤT VÀ Ý THỨC.....	50
1. Vật chất và phương thức tồn tại của vật chất.....	50
a) Quan niệm của chủ nghĩa duy tâm và chủ nghĩa duy vật trước C. Mác về phạm trù vật chất.....	50
b) Cuộc cách mạng trong khoa học tự nhiên cuối thế kỷ XIX, đầu thế kỷ XX và sự phá sản của các quan điểm duy vật siêu hình về vật chất.....	51
c) Quan niệm của triết học Mác - Lênin về vật chất.....	52
Thứ nhất, vật chất là thực tại khách quan - cái tồn tại hiện thực bên ngoài ý thức và không lệ thuộc vào ý thức.....	54
Thứ hai, vật chất là cái mà khi tác động vào các giác quan con người thì đem lại cho con người cảm giác.....	54
Thứ ba, vật chất là cái mà ý thức chẳng qua chỉ là sự phản ánh của nó.....	55
Ý nghĩa phương pháp luận của quan niệm vật chất của triết học Mác - Lênin.....	55
d) Phương thức tồn tại của vật chất.....	56
Vận động là cách thức tồn tại, đồng thời là hình thức tồn tại của vật chất; không gian, thời gian là hình thức tồn tại của vật chất.....	56
* Vận động.....	56
- Vận động là phương thức tồn tại của vật chất.....	56
- Những hình thức vận động cơ bản của vật chất.....	57
- Vận động và đứng im.....	58
* Không gian và thời gian.....	59
đ) Tính thống nhất vật chất của thế giới.....	60
* Tồn tại của thế giới là tiền đề cho sự thống nhất của thế giới.....	60
* Thế giới thống nhất ở tính vật chất.....	60
- Chỉ một thế giới duy nhất và thống nhất là thế giới vật chất.....	60
- Mọi bộ phận của thế giới có mối quan hệ vật chất thống nhất với nhau.....	60
- Thế giới vật chất không do ai sinh ra và cũng không tự mất đi, tồn tại vĩnh viễn, vô hạn và vô tận.....	61
2. Nguồn gốc, bản chất và kết cấu của ý thức.....	62
a) Nguồn gốc của ý thức.....	62
* Quan điểm của chủ nghĩa duy tâm.....	62
* Quan điểm của chủ nghĩa duy vật siêu hình.....	62
* Quan điểm của chủ nghĩa duy vật biện chứng.....	63
b) Bản chất của ý thức.....	65
Bản chất của ý thức là hình ảnh chủ quan của thế giới khách quan, là quá trình phản ánh tích cực, sáng tạo hiện thực khách quan của óc người.....	66
c) Kết cấu của ý thức.....	67
* Các lớp cấu trúc của ý thức.....	67
* Các cấp độ của ý thức.....	68
* Vấn đề “trí tuệ nhân tạo”.....	69
3. Mối quan hệ giữa vật chất và ý thức.....	70

a) Quan điểm của chủ nghĩa duy tâm và chủ nghĩa duy vật siêu hình	70
b) Quan điểm của chủ nghĩa duy vật biện chứng	71
* Vật chất quyết định ý thức	71
Thứ nhất, vật chất quyết định nguồn gốc của ý thức	71
Thứ hai, vật chất quyết định nội dung của ý thức	72
Thứ ba, vật chất quyết định bản chất của ý thức	72
Thứ tư, vật chất quyết định sự vận động, phát triển của ý thức	72
* Ý thức có tính độc lập tương đối và tác động trở lại vật chất	73
Thứ nhất, ý thức là sự phản ánh thế giới vật chất vào trong đầu óc con người	73
Thứ hai, sự tác động của ý thức đối với vật chất phải thông qua hoạt động thực tiễn của con người	73
Thứ ba, vai trò của ý thức thể hiện ở chỗ chỉ đạo hoạt động, hành động của con người ..	73
Thứ tư, xã hội càng phát triển thì vai trò của ý thức ngày càng to lớn	73
Ý nghĩa phương pháp luận	74
II- PHÉP BIỆN CHỨNG DUY VẬT	74
1. Hai loại hình biện chứng và phép biện chứng duy vật	74
a) Hai loại hình biện chứng	74
Thứ hai, là phạm trù dùng để chỉ những mối liên hệ và sự vận động, biến đổi của chính quá trình phản ánh hiện thực khách quan vào đầu óc con người	74
b) Khái niệm phép biện chứng duy vật	75
2. Nội dung của phép biện chứng duy vật	77
a) Hai nguyên lý của phép biện chứng duy vật	77
* Nguyên lý về mối liên hệ phổ biến	77
- Tính chất của mối liên hệ phổ biến	79
* Nguyên lý về sự phát triển	80
b) Các cặp phạm trù cơ bản của phép biện chứng duy vật	82
* Cái riêng và cái chung	84
* Nguyên nhân và kết quả	87
* Tất nhiên và ngẫu nhiên	88
* Nội dung và hình thức	89
* Bản chất và hiện tượng	91
* Khả năng và hiện thực	92
c) Các quy luật cơ bản của phép biện chứng duy vật	94
* Quy luật chuyển hóa từ những thay đổi về lượng dẫn đến những thay đổi về chất và ngược lại	95
* Quy luật thống nhất và đấu tranh của các mặt đối lập	98
* Quy luật phủ định của phủ định	100
III- LÝ LUẬN NHẬN THỨC	103
1. Quan niệm về nhận thức trong lịch sử triết học	103
* Khái niệm lý luận nhận thức	103
* Quan điểm của chủ nghĩa duy tâm về nhận thức	103
* Quan điểm của chủ nghĩa hoài nghi	103
* Quan điểm của chủ nghĩa duy vật trước C. Mác	104

* Các nguyên tắc xây dựng lý luận nhận thức của chủ nghĩa duy vật biện chứng.....	104
- Nguyên tắc thừa nhận sự vật khách quan tồn tại bên ngoài và độc lập với ý thức con người.	104
- Cảm giác, tri giác, ý thức nói chung là hình ảnh của thế giới khách quan.....	104
- Thực tiễn là tiêu chuẩn để kiểm tra hình ảnh đúng, hình ảnh sai của cảm giác, ý thức nói chung.	105
2. Lý luận nhận thức duy vật biện chứng.....	105
a) Nguồn gốc, bản chất của nhận thức.....	105
b) Thực tiễn và vai trò của thực tiễn đối với nhận thức.....	106
* Phạm trù thực tiễn.....	106
Thứ nhất, thực tiễn không phải là toàn bộ hoạt động của con người mà chỉ là những hoạt động vật chất - cảm tính.....	107
Thứ hai, hoạt động thực tiễn là những hoạt động mang tính lịch sử - xã hội của con người.....	107
Thứ ba, thực tiễn là hoạt động có tính mục đích nhằm cải tạo tự nhiên và xã hội phục vụ con người.	107
* Vai trò của thực tiễn đối với nhận thức.....	108
- Thực tiễn là cơ sở, động lực của nhận thức.....	108
- Thực tiễn là mục đích của nhận thức.....	109
- Thực tiễn là tiêu chuẩn của chân lý.....	109
c) Các giai đoạn của quá trình nhận thức.....	110
- Nhận thức cảm tính.....	110
- Nhận thức lý tính.....	110
- Sự thống nhất giữa trực quan sinh động, tư duy trừu tượng và thực tiễn.....	112
d) Quan điểm của chủ nghĩa duy vật biện chứng về chân lý.....	112
* Quan niệm về chân lý.....	112
* Các tính chất của chân lý.....	112
- Tính khách quan.....	112
- Tính tương đối và tính tuyệt đối.....	113
- Tính cụ thể của chân lý.....	113

- Chương 3:

I- HỌC THUYẾT HÌNH THÁI KINH TẾ - XÃ HỘI.....	115
1. Sản xuất vật chất là cơ sở của sự tồn tại và phát triển xã hội.....	115
Sản xuất vật chất là quá trình mà trong đó con người sử dụng công cụ lao động tác động trực tiếp hoặc gián tiếp vào tự nhiên, cải biến các dạng vật chất của giới tự nhiên để tạo ra của cải xã hội nhằm thỏa mãn nhu cầu tồn tại và phát triển của con người.....	116
Sản xuất vật chất là cơ sở của sự tồn tại và phát triển xã hội loài người.	116
Sản xuất vật chất là tiền đề của mọi hoạt động lịch sử của con người.....	116
Sản xuất vật chất là điều kiện chủ yếu sáng tạo ra bản thân con người.....	116
2. Biện chứng giữa lực lượng sản xuất và quan hệ sản xuất.....	117
a) Phương thức sản xuất.....	117
* Lực lượng sản xuất.....	117
Người lao động.....	117
Tư liệu sản xuất.....	117
* Quan hệ sản xuất là tổng hợp các quan hệ kinh tế - vật chất giữa người với người trong quá trình sản xuất vật chất.....	119
Quan hệ sở hữu về tư liệu sản xuất.....	119
Quan hệ về tổ chức và quản lý sản xuất.....	119
Quan hệ về phân phối sản phẩm lao động.....	119
b) Quy luật quan hệ sản xuất phù hợp với trình độ phát triển của lực lượng sản xuất.....	119
* Vai trò quyết định của lực lượng sản xuất đối với quan hệ sản xuất.....	120
* Sự tác động trở lại của quan hệ sản xuất đối với lực lượng sản xuất.....	120
* Ý nghĩa trong đời sống xã hội.....	122
3. Biện chứng giữa cơ sở hạ tầng và kiến trúc thượng tầng của xã hội.....	122
a) Khái niệm cơ sở hạ tầng và kiến trúc thượng tầng của xã hội.....	122
* Cơ sở hạ tầng là toàn bộ những quan hệ sản xuất của một xã hội trong sự vận động hiện thực của chúng hợp thành cơ cấu kinh tế của xã hội đó.....	122
* Kiến trúc thượng tầng là toàn bộ những quan điểm, tư tưởng xã hội với những thiết chế xã hội tương ứng cùng những quan hệ nội tại của thượng tầng hình thành trên một cơ sở hạ tầng nhất định.....	123
b) Quy luật về mối quan hệ biện chứng giữa cơ sở hạ tầng và kiến trúc thượng tầng của xã hội.....	123
* Vai trò quyết định của cơ sở hạ tầng đối với kiến trúc thượng tầng.....	123
* Sự tác động trở lại của kiến trúc thượng tầng đối với cơ sở hạ tầng.....	124
* Ý nghĩa trong đời sống xã hội.....	126
4. Sự phát triển các hình thái kinh tế - xã hội là một quá trình lịch sử - tự nhiên.....	127
a) Phạm trù hình thái kinh tế - xã hội.....	127
Gồm ba yếu tố cơ bản, phổ biến.....	127
lực lượng sản xuất,.....	127
quan hệ sản xuất (cơ sở hạ tầng);.....	127
kiến trúc thượng tầng.....	127
b) Tiến trình lịch sử - tự nhiên của xã hội loài người.....	127

c) Giá trị khoa học bền vững và ý nghĩa cách mạng	129
Học thuyết hình thái kinh tế - xã hội là cơ sở khoa học cho việc xác định con đường phát triển của Việt Nam	129
Học thuyết hình thái kinh tế - xã hội là cơ sở lý luận, phương pháp luận khoa học trong quán triệt quan điểm đường lối của Đảng Cộng sản Việt Nam	130
Học thuyết hình thái kinh tế - xã hội là cơ sở lý luận, phương pháp luận khoa học và cách mạng trong đấu tranh bác bỏ những quan điểm thù địch	130
II- GIAI CẤP VÀ DÂN TỘC	132
1. Giai cấp và đấu tranh giai cấp	132
a) Giai cấp	132
* Định nghĩa	132
* Nguồn gốc của giai cấp	135
* Kết cấu xã hội - giai cấp	136
b) Đấu tranh giai cấp	137
* Tính tất yếu và thực chất của đấu tranh giai cấp	137
* Vai trò của đấu tranh giai cấp trong sự phát triển của xã hội có giai cấp	138
c) Đấu tranh giai cấp của giai cấp vô sản	140
* Đấu tranh giai cấp của giai cấp vô sản khi chưa có chính quyền	140
* Đấu tranh giai cấp trong thời kỳ quá độ từ chủ nghĩa tư bản lên chủ nghĩa xã hội	141
* Đặc điểm đấu tranh giai cấp trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam hiện nay	142
2. Dân tộc	144
a) Các hình thức cộng đồng người trước khi hình thành dân tộc	144
* Thị tộc	145
* Bộ lạc	145
* Bộ tộc	145
b) Dân tộc - hình thức cộng đồng người phổ biến hiện nay	146
* Khái niệm dân tộc	146
* Đặc trưng của dân tộc	147
- Dân tộc là một cộng đồng người ổn định trên một lãnh thổ thống nhất	147
- Dân tộc là một cộng đồng thống nhất về ngôn ngữ	147
- Dân tộc là một cộng đồng thống nhất về kinh tế	147
- Dân tộc là một cộng đồng bền vững về văn hóa, tâm lý và tính cách	148
- Dân tộc là một cộng đồng người có một nhà nước và pháp luật thống nhất	148
* Quá trình hình thành các dân tộc ở châu Âu và đặc thù sự hình thành dân tộc ở châu Á	149
3. Mối quan hệ giai cấp - dân tộc - nhân loại	150
a) Quan hệ giai cấp - dân tộc	150
* Giai cấp quyết định dân tộc	150
* Vấn đề dân tộc có ảnh hưởng quan trọng đến vấn đề giai cấp	151
* Đấu tranh giải phóng dân tộc là điều kiện, tiền đề cho đấu tranh giải phóng giai cấp	151
b) Quan hệ giai cấp, dân tộc với nhân loại	152
III- NHÀ NƯỚC VÀ CÁCH MẠNG XÃ HỘI	154
1. Nhà nước	154

a) Nguồn gốc của nhà nước.....	154
b) Bản chất của nhà nước.....	155
c) Đặc trưng cơ bản của nhà nước.....	156
Một là, nhà nước quản lý cư dân trên một vùng lãnh thổ nhất định:.....	156
Hai là, nhà nước có hệ thống các cơ quan quyền lực chuyên nghiệp mang tính cưỡng chế đối với mọi thành viên.....	156
Ba là, nhà nước có hệ thống thuế khóa để nuôi bộ máy chính quyền.....	157
d) Chức năng cơ bản của nhà nước.....	157
* Chức năng thống trị chính trị và chức năng xã hội.....	157
* Chức năng đối nội và chức năng đối ngoại.....	158
đ) Các kiểu và hình thức nhà nước.....	158
2. Cách mạng xã hội.....	162
a) Nguồn gốc của cách mạng xã hội.....	162
b) Bản chất của cách mạng xã hội.....	162
c) Phương pháp cách mạng.....	166
d) Vấn đề cách mạng xã hội trên thế giới hiện nay.....	167
IV- Ý THỨC XÃ HỘI.....	167
1. Khái niệm tồn tại xã hội và các yếu tố cơ bản của tồn tại xã hội.....	168
a) Khái niệm tồn tại xã hội.....	168
2. Khái niệm, kết cấu, tính giai cấp, các hình thái của ý thức xã hội.....	168
a) Khái niệm ý thức xã hội.....	168
b) Kết cấu của ý thức xã hội.....	168
c) Tính giai cấp của ý thức xã hội.....	170
d) Các hình thái ý thức xã hội.....	171
* Ý thức chính trị.....	171
* Ý thức pháp quyền.....	171
* Ý thức đạo đức.....	172
* Ý thức nghệ thuật hay ý thức thẩm mỹ.....	173
* Ý thức tôn giáo.....	173
* Ý thức lý luận hay ý thức khoa học.....	174
* Ý thức triết học.....	175
3. Quan hệ biện chứng giữa tồn tại xã hội và ý thức xã hội, tính độc lập tương đối của ý thức xã hội.....	176
Tính độc lập tương đối của ý thức xã hội thể hiện ở những điểm sau đây:.....	176
* Ý thức xã hội thường lạc hậu hơn tồn tại xã hội.....	176
Những nguyên nhân làm cho ý thức xã hội thường lạc hậu hơn tồn tại xã hội là do:.....	176
Trước hết, do tác động mạnh mẽ và nhiều mặt trong hoạt động thực tiễn của con người.....	176
Thứ hai, do sức mạnh của thói quen, tập quán, truyền thống và do cả tính bảo thủ của hình thái ý thức xã hội.....	176
Thứ ba, ý thức xã hội gắn liền với lợi ích của những tập đoàn người, của các giai cấp nào đó trong xã hội.....	176
* Ý thức xã hội có thể vượt trước tồn tại xã hội.....	177

* Ý thức xã hội có tính kế thừa.....	177
* Sự tác động qua lại giữa các hình thái ý thức xã hội.....	178
* Ý thức xã hội tác động trở lại tồn tại xã hội.....	178
V- TRIẾT HỌC VỀ CON NGƯỜI.....	179
1. Con người và bản chất con người.....	179
a) Con người là thực thể sinh học - xã hội.....	179
b) Con người khác biệt với con vật ngay từ khi con người bắt đầu sản xuất ra những tư liệu sinh hoạt của mình.....	180
c) Con người là sản phẩm của lịch sử và của chính bản thân con người.....	181
d) Con người vừa là chủ thể của lịch sử, vừa là sản phẩm của lịch sử.....	181
đ) Bản chất con người là tổng hòa các quan hệ xã hội.....	182
2. Hiện tượng tha hóa con người và vấn đề giải phóng con người.....	183
a) Thực chất của hiện tượng tha hóa con người là lao động của con người bị tha hóa.....	183
b) “Vĩnh viễn giải phóng toàn thể xã hội khỏi ách bóc lột, ách áp bức”.....	184
c) “Sự phát triển tự do của mỗi người là điều kiện cho sự phát triển tự do của tất cả mọi người”.....	185
3. Quan điểm của triết học Mác - Lênin về quan hệ cá nhân và xã hội, về vai trò của quần chúng nhân dân và lãnh tụ trong lịch sử.....	185
a) Quan hệ giữa cá nhân và xã hội.....	186
b) Vai trò của quần chúng nhân dân và lãnh tụ trong lịch sử.....	187
- Yếu tố căn bản và quyết định của lực lượng sản xuất là quần chúng nhân dân lao động.....	189
- quần chúng nhân dân luôn là lực lượng chủ yếu, cơ bản và quyết định mọi thắng lợi của các cuộc cách mạng.....	189
- Toàn bộ các giá trị văn hóa, tinh thần và đời sống tinh thần nói chung đều do quần chúng nhân dân sáng tạo ra.....	189
Quan hệ giữa lãnh tụ với quần chúng nhân dân là quan hệ thống nhất, biện chứng thể hiện trên các nội dung sau đây:.....	190
- Mục đích và lợi ích của quần chúng nhân dân và lãnh tụ là thống nhất.....	190
- Quần chúng nhân dân và phong trào của họ tạo nên các lãnh tụ, những điều kiện, tiền đề khách quan để các lãnh tụ xuất hiện và hoàn thành các nhiệm vụ mà lịch sử đặt ra cho họ.....	190
- Trong mỗi quan hệ thống nhất biện chứng giữa quần chúng nhân dân và lãnh tụ, chủ nghĩa Mác - Lênin khẳng định vai trò quyết định của quần chúng nhân dân.....	190
4. Vấn đề con người trong sự nghiệp cách mạng ở Việt Nam.....	191
“- Có tinh thần yêu nước, tự cường dân tộc, phấn đấu vì độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội,.....	194
- Có lối sống lành mạnh, nếp sống văn minh, cần kiệm, trung thực,.....	194
- Lao động chăm chỉ với lương tâm nghề nghiệp, có kỹ thuật, sáng tạo,.....	194
- Thường xuyên học tập, nâng cao hiểu biết, trình độ chuyên môn, trình độ th.....	194